

Briselē, 19.6.2024.
COM(2024) 604 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Dānijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 604 final}

PADOMES IETEIKUMS

par Dānijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97¹, un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241², ar ko tika izveidots Atvēršanas un noturības mehānisms, stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Atvēršanas un noturības mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot ES finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas pusgada prioritātēm tas palīdz panākt ekonomikas un sociālo atvēršanu un īstenot ilgtspējīgu reformas un investīcijas, jo īpaši zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju ES un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāku īstenošanu.
- (2) 2023. gada 27. februārī pieņemtās *REPowerEU* regulas³ mērķis ir pakāpeniski izbeigt ES atkarību no Krievijas fosilā kurināmā importa. Tas palīdzēs iegūt enerģētisko drošību un dažādot ES energoapgādi, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu

¹ OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atvēršanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.) ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atvēršanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.) ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj>.

izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. Dānija savā nacionālajā atveseļošanas un noturības plānā iekļāva jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus.

- (3) Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar paziņojumu “ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada”⁴, lai nodrošinātu informācijas bāzi lēmumiem par politiku un radītu pamatnosacījumus izaugsmes palielināšanai. Paziņojumā kā viens no deviņiem savstarpēji pastiprinošiem faktoriem bija minēta konkurētspēja. Citi faktori bija piekļuve privātajam kapitālam, pētniecība un inovācija, izglītība un prasmes, kā arī vienotais tirgus – ārkārtīgi svarīgas politikas prioritātes, kas palīdzētu reformām un investīcijām atrisināt pašreizējās produktivitātes problēmas, kā arī vairotu ES un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspēju. 2024. gada 14. februārī Komisija pēc minētā paziņojuma pieņēma ziņojumu par vienoto tirgu un konkurētspēju⁵. Ziņojumā detalizēti aprakstītas Eiropas vienotā tirgus konkurētspējas priekšrocības un apgrūtinājumi, vadoties pēc deviņiem identificētiem konkurētspējas faktoriem.
- (4) 2023. gada 21. novembrī Komisija pieņēma 2024. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu⁶, tādējādi uzsākot 2024. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada ciklu. Eiropadome 2024. gada 22. martā apstiprināja pētījumā izvirzītās prioritātes saistībā ar konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2023. gada 21. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī 2024. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā nenorādīja Dāniju kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība un par kurām būs jāizstrādā padziļinātais pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, kuru Padome pieņēma 2024. gada 12. aprīlī, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2024. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana un kuru Padome pieņēma 2024. gada 11. martā.
- (5) ES jaunais ekonomikas pārvaldības satvars stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī. Šis satvars ietver jauno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 2024/1263 par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (ES) Nr. 1466/97. Tas ietver arī grozīto Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu, un grozīto Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām⁷. Jaunais satvars ir vērsts uz valsts parāda atmaksājamību, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, kā arī pakāpenisku fiskālo konsolidāciju, kas panākamas ar reformām un investīcijām. Tas veicina valsts līdzatbildību un vairāk orientējas uz vidēju termiņu, piedevām plānota efektīvāka un konsekvētāka izpilde. Katrai dalībvalstij būtu jāiesniedz Padomei un Komisijai savs vidēja termiņa fiskālais un strukturālais plāns. Valsts vidēja termiņa fiskālajā un strukturālajā plānā ir iekļautas dalībvalsts fiskālās, reformu un investīciju saistības, plānošanas periodam aptverot 4

⁴ COM(2023) 168 final.

⁵ COM(2024) 77 final.

⁶ COM(2023) 901 final.

⁷ Padomes Regula (ES) 2024/1264 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj>) un Padomes Direktīva (ES) 2024/1265 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>).

vai 5 gadus atkarībā no tā, cik ilgs ir valsts likumdevēja parastais darbības laiks. Neto izdevumu virzībai⁸ valstu vidēja termiņa fiskālajos un strukturālajos plānos būtu jāatbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām, piemēram, par to, ka līdz korekcijas perioda beigām jāpanāk vai jānotur vispārējās valdības parāda ticama samazināšanās vai tai jāsauglabājas piesardzīgā līmenī, kas ir zemāks par 60 % no IKP, un ka valdības budžeta deficīts vidējā termiņā jāsamazina un/vai jāsauglabā zem 3 % no IKP. Ja dalībvalsts apņemas īstenot attiecīgu reformu un investīciju kopumu saskaņā ar Regulā (ES) 2024/1263 izklāstītajiem kritērijiem, korekcijas periodu var pagarināt ne vairāk kā par 3 gadiem. Lai palīdzētu sagatavot minētos plānus, Komisija ir paredzējusi 2024. gada [21. jūnijā] nosūtīt dalībvalstīm norādījumus par ziņām, ko iekļaut plānā un turpmākajos gada progresa ziņojumos, kuri tām būs jāiesniedz, un saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 5. pantu nosūtīs tām tehniskos norādījumus par fiskālo korekciju (attiecīgā gadījumā atsauces trajektoriju un tehnisko informāciju). Dalībvalstīm savi vidēja termiņa fiskālie un strukturālie plāni būtu jāiesniedz līdz 2024. gada 20. septembrim, izņemot, ja dalībvalsts un Komisija vienojas šo termiņu pagarināt par saprātīgu laikposmu. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka šajā procesā iesaistās arī valstu parlamenti, un pēc vajadzības būtu jāapspriežas ar neatkarīgām fiskālajām iestādēm, sociālajiem partneriem un citām ieinteresētajām personām.

- (6) 2024. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo šie plāni palīdz reāli novērst visas problēmas, kas minētas iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtisku to daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020., 2022. un 2023. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi arī attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem, kas pārskatīti, atjaunināti vai grozīti saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.
- (7) Dānija savu atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 30. aprīlī. Komisija atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 19. pantam novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu, ņemot vērā minētās regulas V pielikumā sniegtās novērtēšanas vadlīnijas. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma lēmumu par Dānijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu⁹ un 2023. gada 9. novembrī grozīja šo lēmumu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 2. punktu, lai atjauninātu neatmaksājamā finanšu atbalsta maksimālo finanšu iemaksu, kā arī lai iekļautu *REPowerEU* nodaļu¹⁰. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu par to, ka Dānija ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā.

⁸ Neto izdevumi, kā definēts 2. pantā Padomes 2024. gada 29. aprīļa Regulā (ES) 2024/1263 (OV L 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>). “Neto izdevumi” ir visi valdības izdevumi, i) atskaitot procentu izdevumus, ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, iii) izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem, iv) valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

⁹ Padomes Īstenošanas lēmums (2021. gada 13. jūlijs) par Dānijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (10154/2021).

¹⁰ Padomes Īstenošanas lēmums (2023. gada 9. novembris), ar ko groza Īstenošanas lēmumu (2021. gada 13. jūlijs) par Dānijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (14473/2023).

Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

- (8) Komisija 2024. gada ziņojumu par Dāniju¹¹ publicēja 2024. gada 19. jūnijā. Tajā tika izvērtēts, kā Dānija īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. līdz 2023. gadam, un kā Dānija īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz šo analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjauditājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjauditājumi. Tajā bija arī novērtēts Dānijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un ES pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.
- (9) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem¹² Dānijas vispārējās valdības budžeta pārpalikums no 3,3 % no IKP 2022. gadā samazinājās līdz 3,1 % 2023. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds no 29,8 % no IKP 2022. gada beigās saruka līdz 29,3 % 2023. gada beigās.
- (10) Padome 2022. gada 12. jūlijā ieteica¹³ Dānijai rīkoties, lai nodrošinātu, ka 2023. gadā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums atbilst kopumā neitrālai fiskālās politikas nostājai¹⁴, ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret energocenu kāpumu visneaizsargātākajām mājāsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Dānijai tika ieteikts būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Dānijai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu un citus Savienības fondus. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālās politikas nostāja¹⁵ 2023. gadā bija ekspansīva: 2,4 % apmērā no IKP, šajā kontekstā ņemot vērā augstu inflāciju. Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā bija ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 1,8 % no IKP. Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) ekspansīvo pieaugumu veicināja lieli sociālie pabalsti un pastāvīgs publiskā sektora algu pieaugums. 2023. gada valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums neatbilda Padomes ieteikumam. Izdevumi, kas finansēti no Atveseļošanas un noturības

¹¹ SWD(2024) 604 final.

¹² *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2024.

¹³ Padomes Ieteikums (2022. gada 12. jūlijā) par Dānijas 2022. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Dānijas 2022. gada konverģences programmu (OV C 334, 1.9.2022., 27. lpp.).

¹⁴ Pamatojoties uz Komisijas 2024. gada pavasara prognozi, vidēja termiņa potenciālās izlaides pieaugums, ko izmanto fiskālās nostājas mērīšanai, Dānijā 2023. gadā nominālā izteiksmē ir bijis – 1,6 % (sakarā ar 2023. gada IKP deflatora negatīvo izaugsmi), ņemot vērā 10 gadu vidējo reālo potenciālo izaugsmes tempu un 2023. gada IKP deflatoru.

¹⁵ Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Ar tās palīdzību novērtē ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus (un neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus) un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem. Negatīva (pozitīva) rādītāja zīme norāda uz ekspansīvu (ierobežojošu) fiskālo politiku.

mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem, 2023. gadā veidoja 0,2 % no IKP. Valsts finansētās investīcijas 2023. gadā bija 3,2 % no IKP – salīdzinājumā ar 2022. gadu ir vērojams pieaugums par 0,1 procentpunktu. Dānija no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem finansēja papildu investīcijas. Dānija finansēja publiskās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās veikšanai un enerģētiskajā drošībā, piemēram, centralizētajā siltumapgādē izmantot vairāk atjaunīgo energoresursu, sabiedrisko ēku energorenovācija, energosavienojamības paplašināšana Ziemeļjūras reģionā, ūdeņraža ražošana, izmantojot zaļo elektroenerģiju, un ātra interneta pieslēguma nodrošināšana mājāsaimniecībām.

- (11) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2024. gadā palielināsies par 2,6 % un 2025. gadā par 1,4 %, taču SPCI inflācija 2024. gadā plānota 2,0 % apmērā un 2025. gadā 1,9 % apmērā.
- (12) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta pārpalikums 2024. gadā būs 2,4 % no IKP, savukārt vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās samazināsies līdz 26,5 %. Pārpalikuma samazinājums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo lielāku valdības patēriņu — gan darba samaksu, gan citu patēriņu. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja 2024. gadā būs ekspansīva – tā palielināsies par 0,3 % no IKP.
- (13) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma neatmaksājamā atbalsta (“dotācijām”) 2024. gadā tiks finansēti izdevumi, kuru vērtība atbilst mazāk nekā 0,1 % no IKP (tāpat kā 2023. gadā). No Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām finansētie izdevumi dos iespēju veikt kvalitatīvas investīcijas un produktivitāti palielinošas reformas, tiešā veidā neietekmējot Dānijas vispārējās valdības bilanci un parādu.
- (14) Padome 2023. gada 14. jūlijā ieteica¹⁶ Dānijai 2024. gadā saglabāt stabilu fiskālo stāvokli. Dalībvalstis tika aicinātas savu 2023. gada budžetu izpildes un 2024. gada budžetu sagatavošanas gaitā ņemt vērā, ka Komisija, pamatojoties uz 2023. gada budžeta izpildes rezultātu datiem, ierosinās Padomei sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi Dānijas strukturālā bilance 2024. gadā tiek prognozēta 2,4 % apmērā no IKP (salīdzinot ar 3,6 % 2023. gadā), tādējādi pārsniedzot valsts vidēja termiņa budžeta mērķi (VTM), kas ir strukturālā bilance –0,5 % no IKP. Tas atbilst Padomes ieteiktajam.
- (15) Turklāt Padome ieteica Dānijai 2023. un 2024. gadā pēc iespējas drīz izbeigt spēkā esošos ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus. Padome arī precizēja, ka tad, ja enerģijas cenas atkal pieaugtu un tāpēc būtu nepieciešami jauni atbalsta pasākumi vai būtu jāturpina esošie pasākumi, Dānijai būtu jānodrošina, ka tie ir vērsti uz neaizsargātu mājāsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli pieņemami un saglabā stimulus taupīt enerģiju. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi enerģētikas ārkārtas atbalsta pasākumu prognozētās neto budžeta izmaksas¹⁷ ir 0,5 % no IKP 2023. gadā, 2024. gadā būs 0,1 % un 2025. gadā 0,1 %. Tiek prognozēts, ka

¹⁶ Padomes Ieteikums (2023. gada 14. jūlijs) par Dānijas 2023. gada valsts reformu programmu (OV C 312, 1.9.2023., 31. lpp.).

¹⁷ Šis lielums atspoguļo minēto pasākumu gada budžeta izmaksas, ievērojot ieņēmumus un izdevumus un attiecīgā gadījumā atskaitot ieņēmumus no nodokļiem par enerģijas piegādātāju negaidīto papildu peļņu.

enerģētikas atbalsta pasākumi tiks izbeigti pēc iespējas drīz 2023. un 2024. gadā. Tas atbilst Padomes ieteiktajam.

- (16) Padome turklāt Dānijai ieteica saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt Atveseļošanas un noturības mehānisma dotāciju un citu ES fondu efektīvu apguvi, jo īpaši nolūkā veicināt zaļo un digitālo pārkārtošanos. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi valsts finansētās publiskās investīcijas 2024. gadā saglabāsies stabils – 3,2 % no IKP (2023. gadā tās bija 3,2 % no IKP). Tas atbilst Padomes ieteiktajam. Savukārt publiskie izdevumi, kas tiek finansēti no ieņēmumiem no ES fondiem, tai skaitā no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām, sagaidāms, 2024. gadā saglabāsies stabili, proti, 0,2 % apmērā no IKP.
- (17) Pamatojoties uz prognozes sagatavošanas termiņā zināmajiem politikas pasākumiem un pieņemot, ka politika netiks mainīta, Komisija savā 2024. gada pavasara prognozē paredz, ka valdības budžeta pārpalikums 2025. gadā būs 1,4 % no IKP. Pārpalikuma samazinājums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo lielāku valdības patēriņu, arī militāros izdevumus. Paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2025. gada beigās samazināsies līdz 25,1 %.
- (18) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktā un V pielikuma 2.2. kritērijā, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Paredzams, ka tās palīdzēs efektīvi risināt problēmas, kas konstatētas attiecīgajos konkrētai valstij adresētajos ieteikumos, – visas vai ievērojamu to daļu. Šajā saspringtajā termiņā ir svarīgi nekavējoties turpināt efektīvu plāna, arī *REPowerEU* nodaļas, īstenošanu, lai zaļā un digitālā pārkārtošanās uzlabotu Dānijas ilgtermiņa konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot sociālo taisnīgumu. Lai izpildītu plānā noteiktās saistības līdz 2026. gada augustam, Dānijai ir svarīgi turpināt reformu un investīciju īstenošanu. Joprojām ir būtiski sistemātiski iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību atveseļošanas un noturības plāna sekmīgā īstenošanā.
- (19) Gatavojot kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatu, Dānijai saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 18. pantu līdz 2025. gada martam jāpārskata katra programma, cita starpā ņemot vērā 2024. gada konkrētajai valstij adresētajos ieteikumos norādītos problēmjaudājumus, kā arī nacionālo enerģētikas un klimata plānu. Uz pārskata pamata notiek katrā programmā iekļautā ES finansējuma galīgā piešķiršana. Lai gan Dānijai ir progress kohēzijas politikas un Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā, problēmjaudājumi ir saglabājušies, tāpat kā nevienlīdzība starp galvaspilsētas reģionu un pārējo valsti. Svarīgi paātrināt kohēzijas politikas programmu īstenošanu, un joprojām aktuālas ir tās prioritātes, par kurām programmās panākta vienošanās. Tā arī turpmāk jāatbalsta inovācija, kas veicinātu sabiedrības zaļināšanu un digitalizāciju, līdztekus turpinot reģionu starpā esošās ekonomiskās un sociālās nevienlīdzības novēršanu un ņemot vērā demogrāfiskās problēmas. Pie tam joprojām svarīgi veicināt arodizglītību, mācības un to pievilcīgumu, kā arī pilnveidot pieaugušo iedzīvotāju, arī migrantu, pamatprasmes. Dānija varētu izmantot Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformu arī tam, lai stimulētu papildu investīcijas tehnoloģijās, kuras atbalsta divējādo pārkārtošanos, kā arī saistītas investīcijas, kas nepieciešamas, lai palīdzētu novērst prasmju un darbaspēka trūkumu. Dānija varētu apsvērt koncentrēties uz tīrām un resursefektīvām tehnoloģijām un saistītām vērtību ķēdēm īpaši enerģētikā un digitālajām tehnoloģijām, un tas dotu labumu cilvēkiem un MVU. Tāda koncentrēšanās varētu papildināt iesāktās darbības, ar kurām tīro tehnoloģiju izstrādē

tiek atbalstīti lieli uzņēmumi, un paaugstināt maziem un vidējiem uzņēmumiem paredzētā līdzfinansējuma likmi.

- (20) Papildus ekonomiskajiem un sociālajiem problēmjaudājumiem, kuru risināšana paredzēta atveseļošanas un noturības plānā un citos ES fondos, Dānija saskaras ar vairākiem papildu problēmjaudājumiem, kas saistīti ar ekonomikas dekarbonizāciju un ilgtspēju.
- (21) Dānija ir apņēmusies sasniegt vērienīgus dekarbonizācijas mērķus. Uz Dānijas lauksaimniecības nozari, kas ir viens no valsts lielākajiem siltumnīcefekta gāzu emisijas avotiem, attiecas Kopīgo centienu regula¹⁸. Turklāt intensīvās lauksaimniecības prakse izraisa pārmērīgu barības vielu noplūdi un noteci no laukiem, kas rada nopietnas sekas augsnes veselībai un ūdens un jūras ekosistēmai. Tādējādi, lai tiktu sasniegti klimata mērķi, svarīgi padarīt agropārtikas sektoru ilgtspējīgāku, kā arī atjaunot sagrauto biodaudzveidību un ekosistēmas. 2023. gadā Dānijas lauksaimniecības un saistīto nozaru neto eksports sasniedza ap 2% no IKP, un mazāk apdzīvotajos reģionos nodarbinātība un konkurētspēja koncentrējas ap lauksaimnieciskajām darbībām. Lai gan norisinās politiskas diskusijas par nozares radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju nodokļa ieviešanu, Dānijai saskaņā ar Dānijas KLP stratēģisko plānu¹⁹ jāturpina centieni paātrināt pāreju uz ilgtspējīgu lauksaimniecību, vienlaikus gādājot par konkurētspēju un sociālo taisnīgumu. Tas iespējams, cita starpā, ar turpmākām investīcijām zaļajās tehnoloģijās, turpmāku stimulu mitruma režīma atjaunošanai un ar oglekli bagātas augsnes izņemšanu no ražošanas, lauksaimniecības dzīvnieku skaita samazināšanu, atvieglotu pāreju uz bioloģiskām metodēm un bioloģiskās pārtikas patēriņu un plašākas teritorijas atvēlēšanu mežiem un aizsargājamām teritorijām.

AR ŠO IESAKA Dānijai 2024. un 2025. gadā rīkoties šādi.

1. Laikus iesniegt vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu.
2. Turpināt ātru un efektīvu atveseļošanas un noturības plāna, arī *REPowerEU* nodaļas, īstenošanu, nodrošinot reformu un investīciju pabeigšanu līdz 2026. gada augustam. Paātrināt kohēzijas politikas programmu īstenošanu. Saistībā ar vidusposma pārskatīšanu turpināt koncentrēties uz saskaņotajām prioritātēm, vienlaikus ņemot vērā Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformas piedāvātās iespējas uzlabot konkurētspēju.
3. Pielikt lielākas pūles ilgtspējīgas lauksaimniecības veidošanai, aktīvāk īstenojot dekarbonizācijas pasākumus un barības vielu zuduma ierobežošanas pasākumus.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/857 (2023. gada 19. aprīlis), ar ko groza Regulu (ES) 2018/842 par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un Regulu (ES) 2018/1999 (OV L 111, 26.4.2023., 1.–14. lpp.), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj>.

¹⁹ C(2023)7994 final.